

140.000 vrouwen in Europa gedwongen geprostitueerd

Meeste slachtoffers mensenhandel komen uit Balkan en voormalige Oostbloklanden Naar schatting 140.000 slachtoffers circuleren op dit moment in Europa. Ze werken op straat of in clubs of woningen.

Vrouwen die naar West-Europa worden gelokt en in de prostitutie belanden, zijn veelal van Oost-Europese afkomst, maar ook Chinese vrouwenhandelaars palmen steeds meer terrein in. Dat schrijven de VN in een rapport over vrouwenhandel. Vaak worden ze verhandeld door kennissen en zelfs familie, en via manipulatie of geweld onder de knoet gehouden.

Slavernij

"Europeanen geloven graag dat slavernij jaren geleden al is afgeschaft. Maar kijk rond u, de slaven zijn in ons midden", zei Antonio Costa, directeur van het UNOPD (United Nations Office on Drugs and Crime) bij de presentatie van zijn laatste rapport over mensenhandel en prostitutie in Europa. De voornaamste conclusie: in Europa circuleren naar schatting zo'n 140.000 mensen die seksueel worden uitgebuit. De sector strijkt daarmee jaarlijks een mooie 2,5 tot 3 miljard euro op. "We moeten meer inspanningen leveren om de vraag voor exploitatie te verminderen", aldus Costa.

Wie zijn de grote spelers in de Europese mensenhandel voor seksuele doeleinden, waarin niet verrassend vooral vrouwen als koopwaar worden gebruikt of aangeboden? De Balkanlanden en ook de voormalige Oostbloklanden eisen nog steeds een prominente plek op, aldus het rapport, en ook de Nigeriaanse handelaars zijn hier goed vertegenwoordigd. Vanuit Zuid-Amerika is de mensenhandel eerder beperkt, maar waar ze voorkomt, is ze des te hardnekkiger. De slachtoffers zijn dan vooral bestemd voor de Spaanse, Italiaanse, Franse en Duitse markt, en het gaat hier ook vaak om transseksuelen. Maar de Oost-Aziatische landen, en dan vooral Chinese en in mindere mate Vietnamese en Cambodjaanse handelaars, zijn in Europa aan een opmerkelijke opmars bezig.

Geweld en valse papieren

De algemene teneur: slachtoffers worden doorgaans verhandeld door land- of streekgenoten, en komen veelal terecht in landen waar hun gemeenschap al sterk staat. "Maar 'bestemmingsland' is ook een relatief begrip", duidt Wim Bontinck van de cel Mensenhandel van de federale politie. "Vaak worden de meisjes regelmatig verhuisd, om ze te isoleren."

Opvallend is ook dat elke groep handelaars zo haar typische modus operandi hanteert. De meisjes uit de Balkanlanden worden hierheen gelokt onder het voorwendsel dat ze aan de slag kunnen als model of danseres. Of hen wordt verteld dat ze in het Westen kunnen trouwen met een welgestelde man. Vervolgens krijgen ze vervalste papieren. Vaak fungeren kennissen daarbij als tussenpersoon. Een studie uit Oekraïne gaf aan dat bij maar liefst 11 procent van de gevallen de echtgenoot van het slachtoffer actief meewerkte aan de deal.

Geweld blijkt onlosmakelijk verbonden met de gedwongen prostitutie. Er zijn talloze verhalen van Oost-Europese vrouwen die meteen door hun handelaars verkracht worden, om hun te laten 'wennen' aan de cyclus van misbruik en vernedering. Sommige meisjes worden gedrogeerd opdat ze niet zouden ontsnappen. Al merkt Bontinck op dat de meisjes hier vaker subtiel gecontroleerd worden. "Ze worden gemanipuleerd, krijgen al eens wat meer geld, krijgen nu en dan een cadeautje. Soms trouwen handelaars zelfs met hun slachtoffer. Alles om de vrouwen aan zich te binden."

Payoke

Ook Nigeriaanse slachtoffers worden veelal geronseld door kennissen of familieleden, en worden onder de knoet gehouden door de schulden die ze hun handelaar verschuldigd zijn voor de overtocht. "Vaak laten ze zich verleiden door zogezegde succesverhalen van landgenoten die het in het Westen gemaakt hebben", zegt Patsy Sörensen van Payoke, dat in Antwerpen slachtoffers van mensenhandel opvangt. Het merendeel van de meisjes wordt de straat op gestuurd om zich te prostitueren. "Veelal speelt religie of een of andere spirituele cultus een belangrijke rol voor de Nigeriaanse vrouwen. Ze voelen zich erdoor beschermd, of net gecontroleerd, en durven daardoor niet anders dan doen wat hen wordt opgedragen. Sowieso durven weinig slachtoffers spreken over hun handelaars. Ze denken alleen aan het geld dat ze hun handelaars nog moeten, en vrezen voor de veiligheid van hun familie. Het feit dat ze er vaak ingeluisd zijn door mensen die ze kennen, maakt het alleen maar moeilijker."

Massage en schoonheid

Wat de Chinese meisjes betreft, zij komen vaak hierheen onder het mom van studies of werk, en hun visum vervalt. Of ze worden gesmokkeld en moeten hun handelaars terugbetalen. Meestal worden ze via Rusland Europa binnengebracht en belanden ze in discrete massage- of schoonheidssalons, alleen bekend bij kenners of de eigen gemeenschap. "Vroeger waren er enkel Chinese mannen toegelaten, nu worden ze vaker uitgebaat door Belgische tussenpersonen die ook andere mannen toelaten", weet Sörensen. Ook zij heeft gezien hoe de Chinese mensenhandel aan terrein wint. "Maar het is een moeilijk doordringbare wereld. Ze hanteren hun eigen codes, hun eigen taal, en worden zwaar gecontroleerd door de gemeenschap." Hun toename is volgens Sörensen te wijten aan de steden die er exploderen. "Ze zoeken een uitweg, en die kans wordt hen geboden."

Bron: De Morgen (08-07-2010), Lotte Beckers